

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ**

**Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та
фінансової безпеки
Факультет № 6**

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

навчальної дисципліни «Інвестиційне право» вибіркових компонент освітньої
програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

**072 Фінанси, банківська справа та страхування
(фінансова безпека та фінансові розслідування)**

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 діяльності протокол від 25.08.2023 р. № 7

Розробники:

1. Професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки, к.ю.н., доцент Жорнокуй Валентина Григорівна.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри цивільного права та процесу Харківського національного університету внутрішніх справ, докт. юрид. наук, професор Жорнокуй Юрій Михайлович;
2. Доцент кафедри правового регулювання економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, канд. юрид. наук, доцент Ваганова Ірина Михайлівна.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1 Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1 Поняття інвестиційного права та його система	8	2	2			4	екзамен
Тема № 2: Загальні положення інвестиційної діяльності. Поняття, сутність і види інвестицій права	9	2	2			5	
Тема №3: Інвестиційні правовідносини.	8	2	2			4	
Тема № 4: Правові основи інноваційної діяльності	9	2	2			5	
Тема № 5: Правове становище деяких суб'єктів інвестиційної діяльності. Відповідальність в інвестиційній діяльності.	8	2	2			4	
Тема № 6: Правове регулювання іноземного інвестування в Україні.	8	2	2			4	
Тема № 7: Правове регулювання спільного (корпоративного) інвестування	8	2	2			4	
Тема № 8: Правове регулювання інвестиційної діяльності у спеціальних (вільних) економічних зонах.	8	2	2			4	

Тема № 9: Екологічні (зелені) інвестиції.	8	2	2			4	
Тема № 10: Договір в інвестиційній діяльності.	8	2	2			4	
Тема № 11: Вирішення спорів між учасниками інвестиційного процесу	8	2	2			4	
Всього за рік:	90	22	22			46	

**1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1 Поняття інвестиційного права та його система	11,5	0,5	1			10	екзамен
Тема № 2: Загальні положення інвестиційної діяльності. Поняття, сутність і види інвестицій права	8	0,5	0,5			7	
Тема №3: Інвестиційні правовідносини.	8	0,5	0,5			7	
Тема № 4: Правові основи інноваційної діяльності	8	0,5	0,5			7	
Тема № 5: Правове становище деяких суб'єктів інвестиційної діяльності. Відповідальність в інвестиційній діяльності.	7,5		0,5			7	
Тема № 6: Правове регулювання іноземного інвестування в Україні.	8	0,5	0,5			7	
Тема № 7: Правове регулювання спільного (корпоративного) інвестування	8	0,5	0,5			7	
Тема № 8: Правове регулювання інвестиційної діяльності у спеціальних (вільних) економічних зонах.	7,5		0,5			7	
Тема № 9: Екологічні	7,5		0,5			7	

(зелені) інвестиції.							
Тема № 10: Договір в інвестиційній діяльності.	8	0,5	0,5			7	
Тема № 11: Вирішення спорів між учасниками інвестиційного процесу	8	0,5	0,5			7	
Всього за рік:	90	4	6			80	

3. Методичні вказівки до семінарських занять

ТЕМА № 1. Поняття інвестиційного права та його система

Семінарське заняття: Поняття інвестиційного права та його система

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;

заочна форма навчання – 1 години.

Навчальні питання:

1. Виникнення, розвиток та поняття інвестиційного права, інвестиційне право як галузь законодавства;
2. Предмет та метод інвестиційного права;
3. Функції та принципи інвестиційного права;
4. Система інвестиційного права та точки зору з цього приводу в науці.
5. Джерела інвестиційного права та їх класифікація;
6. Місце інвестиційного права в системі права України.

Методичні вказівки: До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

Під час підготовки до заняття необхідно визначитися щодо дискусійної проблеми теорії інвестиційного права; виробити власну точку зору на інвестиційне право як галузь права, галузь законодавства, науку чи навчальну дисципліну; визначитися щодо наявних в юридичній науці точок зору та пропозицій з приводу тлумачення тих чи інших інститутів інвестиційного права та тенденцій їх розвитку в наш час.

Виходячи з обраної позиції слухачам магістратури доречно, посилаючись на структуру відповідних правовідносин та способи їх урегулювання, визначитися щодо шляхів вирішення проблематики визначення предмету та методу інвестиційного права, а також його системи.

Особливої уваги заслуговує вивчення питань пов'язаних з тлумаченням системи нормативно-правових актів, що за колом свого правового регулювання забезпечують належність виконання обов'язків учасниками інвестиційних правовідносин.

Студентам необхідно вивчити низку актів чинного законодавства та зробити власні висновки щодо прогалин у регулюванні окремих сфер національної економіки, що пов'язано із розміщенням у них майнових та інтелектуальних цінностей.

Розподіліть зазначені нормативні акти в залежності від їх юридичної сили: Закон України "Про інвестиційну діяльність", Господарський кодекс України,

Закон України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)", Конституція України, Статут корпоративного інвестиційного фонду, Декрет Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю", Вашингтонська Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами, Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій". Обґрунтуйте відповідність віднесення того чи іншого нормативного акту до певного рівня законодавства.

Зв'язок та зв'язки інвестиційного права з іншими галузями права.

Теми цільових виступів:

1. Місце інвестиційного права в системі права України.
2. Взаємозв'язок інвестиційного права з іншими галузями права.
3. Доктринальні підходи до визначення поняття «інвестиція».

Теми для рефератів:

1. Виникнення та розвиток інвестиційного права в Україні.
2. Особливості класифікації джерел інвестиційного права.
3. Система інвестиційного права й точки зору з цього приводу.
4. Міжнародні договори України як джерела інвестиційного права.

Практичні завдання:

Ситуація 1.

Розподіліть зазначені нормативні акти в залежності від їх юридичної сили: Закон України "Про інвестиційну діяльність", Господарський кодекс України, Закон України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)", Конституція України, Статут корпоративного інвестиційного фонду, Декрет Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю", Вашингтонська Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами, Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій".

Обґрунтуйте відповідність віднесення того чи іншого нормативного акту до певного рівня законодавства.

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. :

НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.

3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

ТЕМА № 2. Загальні положення інвестиційної діяльності. Поняття, сутність і види інвестицій

Семінарське заняття: Загальні положення інвестиційної діяльності. Поняття, сутність і види інвестицій

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;

заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Інвестиційної політика та інвестиційний процес.
2. Інвестиційна діяльність.
3. Інвестиції та їх види.
4. Форми інвестицій.

Методичні вказівки: Під час підготовки до заняття необхідно визначитися щодо дискусійної проблеми теорії інвестиційного права; виробити власну точку зору на інвестиційне право як галузь права, галузь законодавства, науку чи навчальну дисципліну; визначитися щодо наявних в юридичній науці точок зору та пропозицій з приводу тлумачення тих чи інших інститутів інвестиційного права та тенденцій їх розвитку в наш час. Виходячи з обраної позиції слухачам магістратури доречно, посилаючись на структуру відповідних правовідносин та способи їх урегулювання, визначитися щодо шляхів вирішення проблематики визначення предмету та методу інвестиційного права, а також його системи.

Особливої уваги заслуговує вивчення питань пов'язаних з тлумаченням системи нормативно-правових актів, що за колом свого правового регулювання забезпечують належність виконання обов'язків учасниками інвестиційних правовідносин. Студентам необхідно вивчити низку актів чинного законодавства та зробити власні висновки щодо прогалин у регулюванні окремих сфер національної економіки, що пов'язано із розміщенням у них майнових та інтелектуальних цінностей. До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

Поняття, основні напрями, механізм інвестиційної політики та інвестиційний процес.

Поняття інвестиційної діяльності та її ознаки.

Поняття інвестицій та їх ознаки, види інвестицій.

Форми інвестицій. Які сфери господарської діяльності не можуть інвестуватися. Які обмеження щодо форм інвестицій встановлено законодавством.

Визначте легальне визначення категорії "інвестиція" і обґрунтуйте його. Укажіть і обґрунтуйте, яке з поданих тлумачень є більш повним:

– інвестиція – господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів і нематеріальних активів, корпоративних прав, цінних паперів у обмін на кошти або майно;

– інвестиція – це майно, майнові права та інші цінності, у тому числі інтелектуальні, що мають господарську цінність, належать особі на праві власності або іншому праві, які вкладуються в незаборонений законом об'єкт господарської діяльності з метою отримання прибутку, соціального ефекту або іншого позитивного результату;

– інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладуються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект.

Теми цільових виступів:

1. Правове значення інвестицій.
2. Класифікація інвестицій.

Теми для рефератів:

1. Механізм інвестиційної політики.
2. Економічний та правовий зміст інвестиційної діяльності.
3. Доктринальні підходи до визначення інвестицій та їх ознак.

Практичні завдання:

Ситуація 1.

Визначте легальне визначення категорії "інвестиція" і обґрунтуйте його. Укажіть і обґрунтуйте, яке з поданих тлумачень є більш повним:

– інвестиція – господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів і нематеріальних активів, корпоративних прав, цінних паперів у обмін на кошти або майно;

– інвестиція – це майно, майнові права та інші цінності, у тому числі інтелектуальні, що мають господарську цінність, належать особі на праві власності або іншому праві, які вкладуються в незаборонений законом об'єкт господарської діяльності з метою отримання прибутку, соціального ефекту або іншого позитивного результату;

– інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладуються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект.

Ситуація 2.

Під час заснування товариства з обмеженою відповідальністю, основною діяльністю якого була сфера науково-технічних розробок та новітніх технологій, Слісаренко зробив свій внесок до статутного фонду в розмірі 200 000 грн., Іванов – у розмірі тієї ж суми, Євтушенко розмістив інвестицію у вигляді майнового права (право використання патенту), а Федоренко – у вигляді права використовувати його будинок та обладнання для ведення господарської діяльності створеної юридичної особи. Після досягнення мети, яку запланували співзасновники, було вирішено припинити діяльність товариства.

Слісаренко і Іванов стверджували, що оскільки вони внесли по 200 000 грн., то повинні отримати майна більше (еквівалент зазначеній сумі). Євтушенко і Федоренко заперечували й стверджували, що вони повинні отримати більшу суму за надані майнові права.

Спір було винесено на розгляд суду.

Вирішіть чи є внески Євтушенка і Федоренка інвестиціями. Якщо так, то обґрунтуйте це нормативно. Вирішіть питання по суті.

Як оцінюються інтелектуальні інвестиції?

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.
3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Тема № 3: Інвестиційні правовідносини

Семінарське заняття: Інвестиційні правовідносини

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;

заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Інвестиційні правовідносини.
2. Суб'єктів інвестиційної діяльності.

3. Об'єкти інвестиційної діяльності.
4. Зміст інвестиційних правовідносин.
5. Правові основи припинення інвестиційних правовідносин.

Методичні вказівки: Під час вивчення цієї теми та виконання завдань до неї необхідно визначити поняття інвестиційних правовідносин та їх елементів. Крім того, особливу увагу необхідно приділити вивченню суб'єктів та об'єктів інвестиційних правовідносин. Необхідно вивчити суб'єктивні права і юридичні обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності і правовий механізм їх реалізації. До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

Поняття та види інвестиційних правовідносин.

Поняття і ознаки суб'єктів інвестиційної діяльності. Хто не може бути суб'єктом інвестиційної діяльності.

Поняття, ознаки і види об'єктів інвестиційної діяльності.

Елементи інвестиційних правовідносин. Права та обов'язки суб'єктів інвестиційних правовідносин

Правові підстави, порядок та наслідки припинення інвестиційних правовідносин.

Укажіть, які з названих суб'єктів не є суб'єктами інвестиційної діяльності: громадянин України; громадянин іноземної держави; особа без громадянства; промислово-фінансова група; держава, в особі її уповноважених органів; страхова компанія; комерційний банк; Національний банк України; холдингова компанія; фермерське господарство.

Вирішіть письмово наступну ситуацію: З метою проведення інвестиційної діяльності німецьке підприємство "Фогель" подало заявку для участі у конкурсі на купівлю права на проведення геологорозвідувальних робіт і видобування корисних копалин на території України. Також для приймання участі в даному конкурсі було подано заявки французьким концерном "Марсель", німецьким підприємством "Майн", громадянином Росії Беловим, який є власником кількох великих підприємств, і громадянином Польщі Позняком, який володіє підприємством "Поляк". Під час проведення попередньої реєстрації двом останнім суб'єктам було відмовлено в прийнятті їх заявок на підставі того, що фізичні особи-іноземці не мають права приймати участь в інвестиційній діяльності на території України. Вони звернулися за роз'ясненням до організаторів даного конкурсу, але їм відповіли, що одним з контрагентів за даним видом договору може бути лише юридична особа. Белов і Позняк звернулися зі скаргою до суду. Установіть, чи правомірні дії органів реєстрації та організаторів конкурсу? Чи можуть у даному випадку фізичні особи-нерезиденти виступати в якості інвесторів? Дайте правовий аналіз ситуації що виникла та вирішіть справу по суті.

Теми цільових виступів:

1. Ознаки, що характеризують суб'єктів інвестиційної діяльності.

2. Особливості здійснення інвестиційної діяльності фізичними особами.

Теми для рефератів:

1. Види інвестиційних правовідносини.
2. Правосуб'єктні передумови для зайняття інвестиційною діяльністю.
3. Особливість "ноу-хау" як об'єкта інвестиційної діяльності.
4. Припинення інвестиційних правовідносин за рішенням інвесторів.
5. Припинення інвестиційних правовідносин за рішенням правомочних державних органів

Практичні завдання:

Ситуація 1.

З метою проведення інвестиційної діяльності німецьке підприємство "Фогель" подало заявку для участі у конкурсі на купівлю права на проведення геологорозвідувальних робіт і видобування корисних копалин на території України. Також для приймання участі в даному конкурсі було подано заявки французьким концерном "Марсель", німецьким підприємством "Майн", громадянином Росії Беловим, який є власником кількох великих підприємств, і громадянином Польщі Позняком, який володіє підприємством "Поляк".

Під час проведення попередньої реєстрації двом останнім суб'єктам було відмовлено в прийнятті їх заявок на підставі того, що фізичні особи-іноземці не мають права приймати участь в інвестиційній діяльності на території України. Вони звернулися за роз'ясненням до організаторів даного конкурсу, але їм відповіли, що одним з контрагентів за даним видом договору може бути лише юридична особа.

Белов і Позняк звернулися зі скаргою до суду.

Установіть, чи правомірні дії органів реєстрації та організаторів конкурсу? Чи можуть у даному випадку фізичні особи-нерезиденти виступати в якості інвесторів? Дайте правовий аналіз ситуації що виникла та вирішіть справу по суті.

Ситуація 2

Укажіть, які з названих суб'єктів не є суб'єктами інвестиційної діяльності: громадянин України; громадянин іноземної держави; особа без громадянства; промислово-фінансова група; держава, в особі її уповноважених органів; страхова компанія; комерційний банк; Національний банк України; холдингова компанія; фермерське господарство.

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. :

НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.

3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Тема № 4: Правові основи інноваційної діяльності

Семінарське заняття: Правові основи інноваційної діяльності

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;
заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Інновації та інноваційна діяльність.
2. Загальна характеристика законодавства, що регулює інноваційну діяльність.
3. Законодавство про інтелектуальну власність як основа для урегулювання інноваційних правовідносин.
4. Суб'єкт інноваційної діяльності.
5. Правові форми інноваційної діяльності.
6. Державне регулювання інноваційної діяльності.

Методичні вказівки: Під час вивчення цієї теми та виконання завдань до неї необхідно визначити поняття інноваційної діяльності та інновацій. Крім того, особливу увагу необхідно приділити вивченню інноваційних правовідносин. До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

Поняття та види інновацій та інноваційної діяльності. Поняття інноваційної діяльності і її предмет. Характерні риси інноваційної діяльності.

Основні нормативні акти, що регулюють регулює інноваційну діяльність. Загальна характеристика Закону України «Про інноваційну діяльність».

Норми Конституції України, Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», інші нормативно-правові акти, які регулюють відносини в сфері інтелектуальної власності як основи для регулювання інноваційних правовідносин.

Поняття суб'єкта інноваційної діяльності та його види.

Організаційно-правові форми інноваційної діяльності, їх види.

Основні принципи та шляхи державного регулювання інноваційної діяльності, його види.

Теми цільових виступів:

1. Приватноправове регулювання інноваційної діяльності.
2. Основні принципи державної інноваційної політики.

Теми для рефератів:

1. Правове становище технополісів, технологічних парків, наукових "інкубаторів", венчурних підприємств.
2. Правові форми інноваційної діяльності.
3. Державне регулювання інноваційної діяльності і його види.
4. Основні напрями державного регулювання інноваційної діяльності

Практичні завдання:**Ситуація 1.**

З метою проведення інвестиційної діяльності німецьке підприємство "Фогель" подало заявку для участі у конкурсі на купівлю права на проведення геологорозвідувальних робіт і видобування корисних копалин на території України. Також для приймання участі в даному конкурсі було подано заявки французьким концерном "Марсель", німецьким підприємством "Майн", громадянином Росії Беловим, який є власником кількох великих підприємств, і громадянином Польщі Позняком, який володіє підприємством "Поляк".

Під час проведення попередньої реєстрації двом останнім суб'єктам було відмовлено в прийнятті їх заявок на підставі того, що фізичні особи-іноземці не мають права приймати участь в інвестиційній діяльності на території України. Вони звернулися за роз'ясненням до організаторів даного конкурсу, але їм відповіли, що одним з контрагентів за даним видом договору може бути лише юридична особа.

Белов і Позняк звернулися зі скаргою до суду.

Установіть, чи правомірні дії органів реєстрації та організаторів конкурсу? Чи можуть у даному випадку фізичні особи-нерезиденти виступати в якості інвесторів? Дайте правовий аналіз ситуації що виникла та вирішіть справу по суті.

Ситуація 2

Укажіть, які з названих суб'єктів не є суб'єктами інвестиційної діяльності: громадянин України; громадянин іноземної держави; особа без громадянства; промислово-фінансова група; держава, в особі її уповноважених органів; страхова компанія; комерційний банк; Національний банк України; холдингова компанія; фермерське господарство.

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування

людства у ХХІ столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.

3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Тема № 5: Правове становище деяких суб'єктів інвестиційної діяльності. Відповідальність в інвестиційній діяльності

Семінарське заняття: Правове становище деяких суб'єктів інвестиційної діяльності. Відповідальність в інвестиційній діяльності

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;
заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Правове становище інвестиційного банку.
2. Правове становище холдингових компаній.
3. Правове становище недержавного пенсійного фонду.
4. Відповідальність в інвестиційній діяльності.

Методичні вказівки: До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

Поняття та основні напрямки становлення й розвитку інвестиційного банку в Україні.

Поняття та види холдингових компаній.

Поняття, ознаки та види недержавного пенсійного фонду.

Види та умови настання цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності в інвестиційній діяльності.

Вирішіть письмово наступну ситуацію: Для проведення інвестиційної діяльності засновниками прийнято рішення про створення інвестиційного банку з найменуванням ТОВ "Азовбанк". Для цього до територіального відділення Національного банку України подана низка документів передбачених ст. 17 Закону України "Про банки і банківську діяльність". Проте в державній реєстрації засновникам було відмовлено на підставі порушення ними законодавства України. З цим вони не погодились і подали скаргу до районного суду, обґрунтувавши свою позицію. Вирішіть дане завдання по суті. Якщо є недоліки як з боку засновників інвестиційного банку, то вкажіть їх. Які вимоги передбачені чинним законодавством до створення інвестиційних банків в Україні?

Теми цільових виступів:

1. Особливості діяльності інвестиційних банків.
2. Особливості діяльності холдингових компаній.

Теми для рефератів:

1. Особливості діяльності недержавних пенсійних фондів.
2. Види відповідальності, що застосовуються у сфері інвестування.

Практичні завдання:**Ситуація 1**

Для проведення інвестиційної діяльності засновниками прийнято рішення про створення інвестиційного банку з найменуванням ТОВ "Азовбанк". Для цього до територіального відділення Національного банку України подана низка документів передбачених ст. 17 Закону України "Про банки і банківську діяльність". Проте в державній реєстрації засновникам було відмовлено на підставі порушення ними законодавства України.

З цим вони не погодились і подали скаргу до районного суду, обґрунтувавши свою позицію.

Вирішіть дане завдання по суті. Якщо є недоліки як з боку засновників інвестиційного банку, то вкажіть їх. Які вимоги передбачені чинним законодавством до створення інвестиційних банків в Україні?

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.
3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Тема №6. Правове регулювання іноземного інвестування в Україні**Семінарське заняття: Правове регулювання іноземного інвестування в Україні**

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;
заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика іноземних інвестицій;
2. Суб'єкти та об'єкти іноземного інвестування;
3. Інвестиційне співробітництво.
4. Захист іноземних інвестицій в Україні.
5. Правове становище підприємства з іноземними інвестиціями;
6. Оцінка іноземних інвестицій та порядок їх реєстрації.

Методичні вказівки: Для більш детального вивчення цієї теми й вирішення практичних завдань, поставлених перед студентами, необхідно визначитись із механізмом правового регулювання іноземного інвестування, його суб'єктами й об'єктами. Особливо необхідно звернути увагу на правове становище підприємств з іноземними інвестиціями та іноземних підприємств.

Крім того, варто акцентувати увагу на принципах, функціях та механізмі побудови державного захисту іноземних інвестицій в Україні та встановлений державних гарантій щодо здійснення іноземного інвестування. Вирішіть письмово наступну ситуацію. Підприємство з іноземними інвестиціями "Родон", яке діє на території України, з метою отримання патенту на права інтелектуальної власності, подало заявку до російського Патентного відомства. У процесі подальшої розробки та вдосконалення даного об'єкта інтелектуальної власності було встановлено, що, в першу чергу, необхідно було звернутися до відповідних патентних органів України, але керівник цього підприємства на запит української сторони відповів, що оскільки підприємство має в своєму статутному фонді іноземні інвестиції (безпосередньо російські), то воно має право розпоряджатися правами інтелектуальної власності за власним розсудом. Представники української сторони подали позов до суду про визнання поданої заявки недійсною, підприємство "Родон" оскаржило цей позов. З'ясуйте, в якому порядку необхідно отримувати патент на об'єкти інтелектуальної власності на території України підприємствам з іноземними інвестиціями. Вирішіть справу по суті. До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Поняття, форми та види іноземних інвестицій;
2. Права та обов'язки суб'єктів іноземного інвестування. Об'єкти іноземного інвестування;
3. Поняття та ознаки інвестиційного співробітництва.
4. Форми та способи захисту іноземних інвестицій в Україні. Гарантії іноземного інвестування;
5. Поняття та ознаки підприємства з іноземними інвестиціями. Права, обов'язки та гарантії підприємства з іноземними інвестиціями.
6. Суб'єкти оцінки іноземних інвестицій та порядок їх реєстрації.

Теми для цільових виступів:

1. Особливості об'єктів іноземного інвестування.
2. Форми іноземного інвестування.

Теми для рефератів:

1. Правове регулювання іноземного інвестування в Україні. Становлення й розвиток.
2. Правове становище іноземного інвестора на території України.
3. Правове становище підприємств з іноземними інвестиціями та іноземних підприємств за законодавством України.

Практичні завдання:**Ситуація 1.**

Підприємство з іноземними інвестиціями "Родон", яке діє на території України, з метою отримання патенту на права інтелектуальної власності, подало заявку до російського Патентного відомства. У процесі подальшої розробки та вдосконалення даного об'єкта інтелектуальної власності було встановлено, що, в першу чергу, необхідно було звернутися до відповідних патентних органів України, але керівник цього підприємства на запит української сторони відповів, що оскільки підприємство має в своєму статутному фонді іноземні інвестиції (безпосередньо російські), то воно має право розпоряджатися правами інтелектуальної власності за власним розсудом.

Представники української сторони подали позов до суду про визнання поданої заявки недійсною, підприємство "Родон" оскаржило цей позов.

З'ясуйте, в якому порядку необхідно отримувати патент на об'єкти інтелектуальної власності на території України підприємствам з іноземними інвестиціями. Вирішіть справу по суті.

Ситуація 2.

18 вересня 2004 року німецький підприємець Коллер вніс до статутного фонду створюваного підприємства з іноземними інвестиціями свою частку у формі станків на загальну суму 300 000 грн. Під час перевезення їх через митний кордон України йому було видано документ, який засвідчував, що це майно не підлягає обкладенню увізним митом, тому що воно виступає в якості внеску до статутного фонду створюваного підприємства. Після двох років невдалої роботи було вирішено, що це підприємство припиняє свою діяльність. Коллеру в якості його частини було повернуто його ж станки й грошову компенсацію їх амортизації. Він вирішив продати їх в Україні підприємцю Булкіну.

Після вдало проведеної операції до нього звернулися працівники податкової інспекції про сплату увізного мита за увезені ним станки. Коллер заперечував виплату грошей і надав їм для ознайомлення документ, виданий йому під час увезення.

Працівники податкової служби звернулися до суду з позовом про повернення грошових коштів до державного бюджету.

З'ясуйте, чи підлягає оподаткуванню увізним митом продукція, яка увозиться в Україну в якості внеску до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями. Вирішіть справу по суті.

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.
3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Тема № 7: Правове регулювання спільного (корпоративного інвестування)

Семінарське заняття: Правове регулювання спільного (корпоративного інвестування)

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

- денна форма навчання – 2 години;
- заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика спільного (корпоративного) інвестування.
2. Інститут спільного інвестування.
3. Корпоративний інвестиційний фонд.
4. Компанії з управління активами.
5. Державне регулювання діяльності суб'єктів в сфері спільного інвестування.
6. Договори при інвестуванні в цінні папери.

Методичні вказівки: Вивчення тематики пов'язаної зі здійсненням спільного (корпоративного) інвестування відноситься до особливих тем інвестиційного права, що, в першу чергу, полягає у складності правового становища суб'єктного складу відповідних правовідносин, а, по-друге, в

складності правового регулювання, що в основному представлене підзаконними нормативними актами. У зв'язку з цим студентам необхідно акцентувати особливу увагу на суб'єктах відповідних інвестиційних правовідносин, їх правах і обов'язках щодо належної реалізації відповідного правового механізму та специфіці об'єктів спільного (корпоративного) інвестування, якими визнані цінні папери. До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Поняття спільного (корпоративного) інвестування та його ознаки.
2. Поняття і ознаки інституту спільного інвестування.
3. Визначення та ознаки корпоративного інвестиційного фонду.
4. Поняття та ознаки компанії з управління активами.
5. Суб'єкти державного регулювання діяльності суб'єктів в сфері спільного інвестування, їх повноваження.
6. Порядок укладення та виконання договорів при інвестуванні в цінні папери.

Теми цільових виступів:

1. Правове положення пайових інвестиційних фондів.
2. Завдання Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в регулювання діяльності інститутів спільного інвестування.

Теми для рефератів:

1. Обмеження діяльності корпоративного інвестиційного фонду.
2. Порядок управління активами пайових інвестиційних фондів та фондів корпоративних інвестиційних фондів.
3. Загальна характеристика проспекту емісії цінних паперів.

Література:

Практичні завдання:

Ситуація 1

Для проведення діяльності пов'язаної зі здійсненням операцій спільного інвестування був створений корпоративний інвестиційний фонд ЗАТ "Омега-М". У статутний документах зазначеного фонду в якості засновників були вказані: АППБ "Аваль" – 10%, НАК "Нафтогаз" – 20%, КП "Харківські теплові мережі" – 20 % та ряд приватних інвесторів. На підставі вимог чинного законодавства засновниками були розроблені та прийняті статут та регламент корпоративного інвестиційного фонду. Також було прийняте рішення про емісію простих та привілейованих іменних акцій.

Всі документи були подані до ДКЦПФР, яка відмовила у проведенні державної реєстрації корпоративного інвестиційного фонду ЗАТ "Омега-М" на підставі невідповідності вимогам щодо порядку емісії цінних паперів.

Засновники корпоративного інвестиційного фонду ЗАТ "Омега-М" звернулися до господарського суду з позовом.

Дайте правову оцінку діям ДКЦПФР. Чи має право ДКЦПФР відмовити в

емісії акцій? Чи існують підстави для відмови у проведенні державної реєстрації корпоративного інвестиційного фонду ЗАТ "Омега-М"?

Ситуація 2

До господарського суду надійшов позов компанії з управління активами до ДКЦПФР у якому зазначалось про безпідставність анулювання емісії інвестиційних сертифікатів пайового недиверсифікованого інвестиційного фонду "Капітал-А" та інвестиційних сертифікатів пайового інвестиційного фонду відкритого типу "Капітал-Б".

Під час розгляду справи було встановлено, що інвестиційні сертифікати обох названих фондів були розміщені виключно між приватними інвесторами – фізичними особами. Інвестиційні сертифікати розміщувалися протягом одного року з дня отримання дозволу на їх емісію ДКЦПФР.

ДКЦПФР заперечувала позовні вимоги мотивуючи свою позицію тим, що по-перше, учасниками обох фондів не можуть бути приватні інвестори – фізичні особи, а, по-друге, строк відкритої підписки на інвестиційні сертифікати пайових інвестиційних фондів обмежується 6 місяцями.

Господарський суд відмовив у задоволенні позову компанії з управління активами.

Чи правомірні дії компанії з управління активами щодо емісії та поширення інвестиційних сертифікатів фондів "Капітал-А" та "Капітал-Б"? Чи правомірні дії ДКЦПФР щодо анулювання емісії інвестиційних сертифікатів? Дайте правову оцінку діям обох сторін спору та рішення господарського суду.

Ситуація 3

Компанія з управління активами "Інтер" звернулась до господарського суду з позовом про визнання недійсним рішення ДКЦПФР про анулювання ліцензії, виданої цій компанії, на підставі порушення нею норм чинного законодавства.

Під час розгляду справи встановлено наступне. Компанія з управління активами "Інтер" отримала ліцензію на управління активами пайового інвестиційного фонду 15.12.2005 року проте жодних дій щодо емісії інвестиційних сертифікатів відповідного фонду здійснено не було. Крім того встановлено, що протягом означеного строку компанія з управління активами, через своїх представників, приймала участь в торгах на фондовій біржі як у якості продавця цінних паперів, так і у якості їх покупця, тобто фактично виконувала функції ділера.

ДКЦПФР не визнавала позовні вимоги компанії з управління активами "Інтер" мотивуючи тим, що остання порушила норми чинного законодавства. На це представники компанії з управління активами зауважили, що такий суб'єкт має право здійснювати операції з цінними паперами пайових інвестиційних фондів, активами яких управляє компанія, на фондовому ринку без будь-яких обмежень.

Господарський суд відмовив у задоволенні позовної заяви компанії з управління активами.

Дайте правову оцінку наведеній ситуації. Чи правомірні дії ДКЦПФР?

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.
3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Тема № 8: Правове регулювання інвестиційної діяльності у спеціальних (вільних) економічних зонах

Семінарське заняття: Правове регулювання інвестиційної діяльності у спеціальних (вільних) економічних зонах

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

- денна форма навчання – 2 години;
- заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Спеціальна (вільна) економічна зона.
2. Функціонування спеціальних (вільних) економічних зон.
3. Загальна характеристика здійснення інвестиційної діяльності на території окремих регіонів України.

Методичні вказівки: До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Поняття та ознаки спеціальної (вільної) економічної зони.
2. Порядок створення і припинення діяльності спеціальних (вільних) економічних зон.
3. Інвестиційна привабливість окремих регіонів України. Методика оцінки інвестиційної привабливості окремих регіонів. Характеристика здійснення інвестиційної діяльності на території окремих регіонів України.

Теми цільових виступів:

1. Інтеграційні і анклавні вільні економічні зони.
2. Типи спеціальних (вільних) економічних зон: зовнішньоторговельні зони, комплексні виробничі зони, науково-технічні зони, туристсько-рекреаційні зони, банківсько-страхові (офшорні) зони.
3. Зовнішні і внутрішні вільні економічні зони.

Теми для рефератів:

1. Органи управління спеціальних (вільних) економічних зон.
2. Порядок здійснення інвестиційної діяльності у вільних економічних зонах.
3. Пільги в інвестиційній діяльності для спеціальних (вільних) економічних зон і територій пріоритетного розвитку.

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.
3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Тема № 9: Екологічні (зелені) інвестиції

Семінарське заняття: Екологічні (зелені) інвестиції

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

- денна форма навчання – 2 години;
- заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Екологічні (зелені) інвестиції як складові сталого розвитку.
2. Поняття, ознаки та види екологічних (зелених) інвестицій відповідно до Кіотського протоколу.
3. Цільові екологічні (зелені) інвестиції.
4. Правове регулювання використання коштів, передбачених у Держбюджеті України для здійснення заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів.

Методичні вказівки: До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Поняття та значення екологічних (зелених) інвестицій для сталого розвитку.
2. Положення Кіотського протоколу що стосуються ознак та видів екологічних (зелених) інвестицій відповідно до Кіотського протоколу.
3. Порядок розгляду, схвалення і реалізації проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій.
4. Які заходи передбачені Держбюджетом України для зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів. Які джерела надходження коштів, що використовуються для відповідних заходів.

Теми цільових виступів:

1. Особливості екологічного інвестування в Україні.
2. Види екологічних інвестицій.

Теми для рефератів:

1. Функції Мінекоресурсів України стосовно цільових екологічних (зелених) інвестицій.
2. Пропозиції щодо здійснення заходів, пов'язаних з реалізацією екологічних проектів і виконанням зобов'язань сторін Кіотського протоколу

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.
3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Тема № 10: Договір в інвестиційній діяльності

Семінарське заняття: Договір в інвестиційній діяльності.

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Навчальні цілі. Навчальними цілями заняття за цією темою є здобуття

слухачем теоретичних знань щодо договірних конструкцій, що застосовуються при здійсненні інвестиційної діяльності суб'єктами інвестиційних правовідносин.

Кількість годин:

денна форма навчання – 2 години;

заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки інвестиційного договору;
2. Види інвестиційних договорів та порядок їх укладення;
3. Концесійні договори при здійсненні інвестиційної діяльності;
4. Угоди про розподіл продукції та їх особливості;
5. Поняття та види ліцензійних договорів.

Методичні вказівки: З метою більш детального вивчення цієї теми й вирішення завдань студентам необхідно звернутися до вказаного переліку літератури, ознайомитися з точками зору, які існують у доктрині інвестиційного права, а також визначитись із власною позицією щодо окремих договірних конструкцій. Також доцільно звернути увагу на види інвестиційних договорів, їх структуру та порядок складання. Крім цього, щодо кожного договору, необхідно провести аналіз чинного законодавства та встановити особливості інвестиційного механізму забезпечення реалізації суб'єктивних прав та юридичних обов'язків сторін за договором. До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Визначення та основні ознаки інвестиційного договору;
2. Критерії класифікації та види інвестиційних договорів. Умови, суб'єкти та порядок їх укладення;
3. Правове регулювання концесійних відносин. Сторони, права та обов'язки при укладенні концесійних договорів. Договір комерційної концесії при здійсненні інвестиційної діяльності.
4. Правове регулювання угод про розподіл продукції. Особливості здійснення надрокористування за умовами угод про розподіл продукції.
5. Поняття, види, предмети ліцензійних договорів, їх значення для інвестиційної діяльності.

Вирішіть таку ситуацію. Під час заснування повного товариства "Зітер" один із контрагентів Бубнов зробив свій внесок у вигляді права на використання об'єкта права промислової власності. У подальшому, без відома цього засновника, було видано виключну ліцензію на право використання цього ж об'єкта іншому підприємству "Дарниця". Через деякий час Бубнов вирішив завершити свою підприємницьку діяльність і забрати дозвіл на використання об'єкта промислової власності в іншого підприємства. Але підприємство "Дарниця" заперечувало, мотивуючи це тим, що він їм не відомий і договір було укладено з товариством "Зітер". Бубнов подав позов до суду про відшкодування йому збитків, мотивуючи це тим, що

він не знав про видачу ліцензії, а також анулювання цієї ліцензії. Вирішіть справу по суті.

Теми цільових виступів:

1. Особливості укладення інвестиційних договорів.
2. Види ліцензійних договорів.

Теми для рефератів:

1. Договір лізингу та його види в інвестиційній діяльності.
2. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт в інвестиційній діяльності.
3. Порівняльно-правовий аналіз концесійних договорів та договорів про розподіл продукції.

Практичні завдання:

Ситуація 1

Під час укладання договору фінансового лізингу було передбачено положення, за яким одержувач лізингу мав право у подальшому викупити об'єкт лізингу (фінансовий лізинг). Це положення зводилося до наступного: "одержувач лізингу за своїм замовленням отримує в оплатне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, який є не меншим за строк, на протязі якого амортизується 50% вартості об'єкта лізингу".

У подальшому виникло питання про вартість даного об'єкта. Так одержувач лізингу стверджував, що вартість об'єкта лізингу розраховується на день укладення договору, але лізингодавець стверджував, що – на день, коли перераховуються кошти за решту вартості майна.

Справу було передано до господарського суду.

Яке рішення повинен винести суд?

Ситуація 2

Між Кабінетом Міністрів України й російською компанією "Ітера" було укладено договір про розподіл продукції, у відповідності до якого російська сторона повинна проводити діяльність із розробки та видобування природного газу та нафти на території України, а українська сторона – надавати право на використання частини видобутих ресурсів за власним роздумом росіянам.

Під час ведення робіт російська сторона продала латвійському підприємству "Даугава" 50 000 тон нафти. Українська сторона, дізнавшись про це, заборонила видавати росіянам більше ніж 50% видобутих природних ресурсів.

У відповідь на ці дії росіяни подали позов до суду на українську сторону.

Укажіть, що належить до суттєвих умов договору. Чи підлягає даний позов задоволенню? Вирішіть справу по суті.

Ситуація 3.

Скворцов звернувся з позовом до суду про відшкодування йому певної грошової суми підприємством "Інтер-континентал" (Австрія).

Під час слухання справи з'ясувалося, що між Скворцовим і представником "Інтер-континентал" було укладено договір, який передбачав передачу незапатентованого ноу-хау. Так, Скворцов передав відомості, які становили комерційну цінність та конфіденційну інформацію. Австрійське ж підприємство, застосувавши у власному виробництві передану інформацію, відмовилося виплачувати гроші, мотивуючи це тим, що ця інформація не є для них корисною, а через півроку продало її іншому австрійському підприємству. У зв'язку з цим підприємство "Інтер-континентал" відповіло, що кошти повинна виплачувати інша компанія.

З'ясуйте, у межах якого договору повинні регулюватися ці відносини. Чи можна в цьому випадку об'єкт інтелектуальної власності віднести до інвестиції? Як повинен вирішити справу суд?

Ситуація 4

Під час заснування повного товариства "Зітер" один із контрагентів Бубнов зробив свій внесок у вигляді права на використання об'єкта права промислової власності. У подальшому, без відома цього засновника, було видано виключну ліцензію на право використання цього ж об'єкта іншому підприємству "Дарниця".

Через деякий час Бубнов вирішив завершити свою підприємницьку діяльність і забрати дозвіл на використання об'єкта промислової власності в іншого підприємства.

Але підприємство "Дарниця" заперечувало, мотивуючи це тим, що він їм не відомий і договір було укладено з товариством "Зітер".

Бубнов подав позов до суду про відшкодування йому збитків, мотивуючи це тим, що він не знав про видачу ліцензії, а також анулювання цієї ліцензії.

З'ясуйте, чи виступає в даному випадку об'єкт права промислової власності у вигляді інвестиції. Чи мало товариство "Зітер" право видавати ліцензію? Вирішіть справу по суті.

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.
3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Тема № 11: Вирішення спорів між учасниками інвестиційного процесу

Семінарське заняття: Вирішення спорів між учасниками інвестиційного процесу

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, що запропоновані до розгляду на семінарському занятті і рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин:

- денна форма навчання – 2 години;
- заочна форма навчання – 0,5 години.

Навчальні питання:

1. Поняття та види спорів між учасниками інвестиційної діяльності.
2. Роль господарських судів у інвестиційній діяльності.
3. Порядок розгляду інвестиційних спорів.

Методичні вказівки: До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

Визначення та основні елементи спорів між учасниками інвестиційної діяльності. Види спорів між учасниками інвестиційної діяльності. Суб'єкти, уповноважені на розгляд інвестиційних спорів.

Основний зміст Вашингтонської Конвенції про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

Стадії розгляду інвестиційних спорів. Види рішень, що можуть прийматися за результатами розгляду інвестиційних спорів.

Теми для виступів:

1. Вашингтонська Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

Теми для рефератів:

1. Поняття та види спорів між учасниками інвестиційної діяльності.
2. Порядок розгляду інвестиційних спорів.

Література:

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.
3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у

цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

Хід проведення заняття:

Вступ до заняття – на початку заняття оголошується перелік питань та тем рефератів, що виносяться на розгляд, та з'ясовується готовність до проведення основної частини.

Основна частина заняття – під час проведення заняття розглядаються навчальні питання та питання винесенні для самостійної підготовки, заслуховуються відповіді на питання цільових виступів та виступи за темою рефератів. Після розгляду кожного з навчальних питань, заслуховування цільового виступу або доповіді за темою реферату відбувається обговорення, пов'язаної з ними проблематики. Після цього проводиться оцінка рівня знань доповідача та слухачів, що прийняли участь в обговоренні навчального питання, цільового виступу та доповіді за темою реферату.

Методика відпрацювання навчального питання та підготування реферату:

Опрацювання кожного навчального питання, що виносяться на розгляд до семінарського заняття, відбувається під час самостійної роботи над освоєнням матеріалу запропонованого до вивчення за відповідною темою. Для повного та глибокого вивчення і засвоєння матеріалу за навчальним питанням необхідно ознайомитись із методичними рекомендаціями для підготовки до семінарського заняття за відповідною тематикою. Вивчити матеріал, поданий в ході проведення лекційних занять за темою, а також ознайомитись із рекомендованими нормативними актами та навчально-науковою літературою. Після чого необхідно підготувати розгорнутий план відповіді за навчальним питанням та змістовні тези відповіді.

Контроль рівня знань з питань, винесених на розгляд семінарського заняття, практичних навичок набутих під час підготовки та вивчення тематичних питань відбувається у відповідності до способів та критеріїв оцінювання, наведених у інших розділах цієї робочої навчальної програми.

4. Рекомендована література

Основна

1. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник / Жорнокуй Ю.М. – Харків. Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив», 2011. – 192 с.
https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5097&download_id=1131
2. Рибачок, О. Інноваційний розвиток підприємства / Олена Рибачок, Ольга Литвинюк // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової

конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 137-138.

3. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.

<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2299/1/yurkevich-yu.m.-dogovirni-formi-ob-ednan-fizichnih-ta-yuridichnih-osib-u-tsilvilnomu-pravi-ukrayini-d.pdf>

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254 к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.06.2023).
2. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12#Text> (дата звернення: 15.06.2023).
3. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 30.01.2018 № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text> (дата звернення: 18.06.2023).
4. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 18.06.2023).
5. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (дата звернення: 18.06.2023).
6. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 20.06.2023).
7. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 15.06.2023).
8. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text> (дата звернення: 16.06.2023).
9. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16. 07.1999 № 991-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text> (дата звернення: 17.06.2023).

Додаткова

1. Zhornokui Yurii, Zhornokui Valentyna. Venture investment into innovation activity: international experience and modern realities in Ukraine. Legal Economic Science and Praxis. 2021. № 2. P. 49–53.
2. Financial Risks in the Conditions of Unstable Market Economy. E. Pakhucha, I. Siavidova, I. Siadrysta, L. Mohilevsky, T. Oliynik, O. Bogdanovych. European Journal of Sustainable Development. 10 (1), 432- 432, 2021.
3. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). – Т. 3: Юридична особа / За ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Серія «Коментарі та аналітика». – Х. : ФО-П

Колісник А.А., 2010. – 736 с.

4. Бровченко Т. І. Установчі документи юридичних осіб за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Т. І. Бровченко. – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Х., 2015. – 230 с.

<https://jurkniga.ua/contents/ustanovchi-dokumenti-yuridichnikh-osib-za-zakonodavstvom-ukrayini.pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.
4. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>
7. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://korolenko.kharkov.com/>